

222

M. T. R. COLLEGE, SURAT

Manuscript Library

222

No. 222
Ref. Ser. 1-31

Title: Gayatri Rhadaya

1021

Complete

C	:	Gayatri Rohdaya	:	Title
:	:	:	:	Author
:	:	:	:	Editor
Slw	:	:	:	Year, Vols.
:	:	:	:	Publisher
1021	:	:	:	Remarks

श्रीगणेशायनमः॥ अथगायत्रीहृदयं॥ ॐ नमस्कृत्य भगवान्मया इ
वल्क्यः॥ स्वयं भुवं परिपृच्छति॥ त्वनो ब्रूहि भगवान्गायत्र्युत्पत्तिं तुरीयं
श्रोतुमिच्छामि॥ ब्रह्मज्ञानोत्पत्तिं प्रकृतिं परिपृच्छामि॥ श्रीभगवानुवाच॥
प्रणवेन व्याहृतयः प्रवर्तन्ते॥ तमसस्तपसं ज्योतिः कः पुरुषः स्वयं भूर्विसुरि
ति॥ अथाहं पंचगुत्यामंथयन्ते॥ मध्यमानीकं नो भवति॥ केनाद्बुद्धौ
भवति॥ बुद्धौ दण्डो भवति॥ अंटादाकारो भवति॥ आकाशादायु
र्भवति॥ वायोरग्निर्भवति॥ अग्नेरकारो भवति॥ अकारादुकारो भ
वति॥ उकारोऽग्निकारो भवति॥ मकारादधर्मात् भवति॥ अधर्मात्त्रा
तामेकधा तेषां कारो भवति॥ ॐ काराद्वषट्कारो भवति॥ वषट्कारा
द्व्याहृतिर्भवति॥ व्याहृत्या गायत्री भवति॥ गायत्र्याः सावि

गायत्रीः त्रीभवति। सावित्रीः सरस्वतीभवति। सरस्वत्या स्तर्याभवति। तुर्य
 भ्यो वेदा भवन्ति। वेदेभ्यो ब्रह्मा भवति। ब्रह्मणो लोका भवन्ति। तस्माद्भु
 काः प्रवर्तन्ते। चत्वारो वेदाः। सांगाद्योपनिषदाः। सेतिहासाः। सर्वतो गा
 यत्र्याः प्रवर्तन्ते। यथाग्निर्देवानां। ब्रह्मणो मनुष्याणां मेरुः। शिखरिणां
 गंगानदीनां वसन्तः। नूनं ब्रह्मा प्रजापतिनां। एवं माना मुरवा गायत्री ॥
 गायत्र्या गायत्री छंदो भवति। ॐ भूः ॐ भुवः ॐ स्वः ॐ महः ॐ
 ऊनः ॐ तपः ॐ सत्यं ॥ ॐ भूवर्धुवः स्वः तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो
 देवस्य धीमहि। धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ परारज्जसे सावदोम् ॥
 ॐ आपो ज्योतिरसो मृतं ब्रह्म भू भुवः स्वरोम्। या ऊवत्क्य उवाच।
 किं भूः किं भुवः किं स्वः किं जै महः किं ऊनः किं तपः किं सत्यं किं

तद। किं सवितुः किं वरेण्यं किं भर्गः किं देवस्य किं धीमहि किं धियः
 किं यः किं नः किं प्रचोदयात् किं परा किं रज्जसे किं सावदोम् किं आपः
 किं ज्योतिः किं रसः किं अमृतं किं ब्रह्मा किं भू भुवः स्वरोम् ब्रह्मो वा
 च। भूरिति भू लोकः भुव इत्यंतरीक्षलोकः। स्वरिति स्व लोकः मह इति
 मह लोकः ऊन इति ऊनो लोकः तप इति तपो लोकः सत्यमिति सत्य
 लोकाः तदिति ते ऊः ते ऊ सो गिर्देवताः सवितुरिति सविता स आदि
 त्यः वरेण्यमित्यन्वै वरेण्यं भर्ग इत्यापो वै भर्गः यदापस्त सर्वा देवताः
 देवस्येति यो वेदेवस्य पुरुषस्य विष्णुः धीमहित्येश्वर्यं यदैव यंत ब्रह्म
 हेतुवः धिय इति स प्राणा यं वायुः इत्यध्यात्मं यदध्यात्मं तत्परमुपदे
 न इति पृथ्वी यं योनिः प्रचोदयादिति कामं कामाय मिमां लोकान्

गायत्री प्रजापते। पर इति परमं लोकः परा-ल्लोकां नृमे कोत्तरं ज्ञानं पितरं। रड से
 निराड सोमोगः एकादशरुद्रा वित्रे वेदेवाः सावेदो इति ब्रह्म। आपड
 २ त्वमरो लोकः अमृतमिति ब्रह्म लोकः ब्रह्ममिति सत्यं ज्ञानमनं ब्रह्म।
 भर्भुवस्वरोमिति त्रैलोक्यं० ॐ॥ तत्सत्परब्रह्म तस्मात् अयानसं
 शयो न स्यात् तत्परमो धर्म इत्येषा वै गायत्री। या इव ब्रह्म उवाच
 अथ गायत्री किं गोत्रं कल्यक्षराणि कानि पदानि कानि शीर्षाणि।
 कानि कुक्षयः ब्रह्मोवाच सांख्यायन गोत्रं द्वात्रिंशदक्षराणि च
 तुष्यदा वै गायत्री काचित् तृतीयपदा भवन्ति गायत्री चतुर्विंश
 त्यक्षराणि अष्टकुक्षयः सप्तशीर्षाणि भवन्ति। ऋग्वेदोऽस्याः प्र २
 थमः पादः य इ जुर्वेदो द्वितीयः पादः सामवेदस्तृतीयः पादः

अथर्वणवेदश्च चतुर्थः पादः पूर्वादिक् प्रथमकुक्षिर्भजति दक्षि
 णादि तृतीयः पश्चिमात् तृतीया उत्तरा चतुर्थः २० उर्ध्वापं नमी अ
 धरा षष्ठी अंतरिक्षदिशा सप्तमी अंतरदिशा अष्टमी व्याकर
 मस्याः प्रथमशिरो भवति शिक्षा द्वितीयं कल्यस्तृतीयं निरु
 क्तं चतुर्थं ज्योतिषं पंचमं इतिहासः षष्ठं उपाधिषत्सप्तमं शि
 रो भवति या इव ब्रह्म उवाच किं लक्षणं किं वेदितं किमुदाहृतं
 ब्रह्मोवाच लक्षणमीमांसोऽथर्वणवेदांती वै वेदितं छंदो वै डि
 त्यमुदाहृतं या इव ब्रह्म उवाच के स्वराः कानि बीजानि ब्रह्मोवाच०
 उदात्ता नुदात्ता स्वरितप्रचयसमानकं सविसर्गाः सप्तस्वराः॥
 ॐ अं आ ईं उं ऋं एं ओं औं अं अः कं खं गं घं ङं चं

ॐ कं सं अं. टं उं ङं नं थं दं धं नं पं फं बं भं मं यं रं लं वं शं षं संहं कं क्षं.
३ इमा न्यक्षराणि बीजा निभवंति. या ऊ वल्क्य उवाच. सप्तानां व्या
हृतीनां विश्वामित्रो ऊमदग्निर्भरद्वा ज्यो गो तमो त्रिर्वसिष्ठः कश्यपः
पात्रपयः गायत्र्यसि गनुष्टुप्. बहूनी पान्क्ति त्रिष्टुप्. ऊगल्य ऊ